

Posudek vedoucího práce

Aneta ZÁŘECKÁ, *Sňatečnost a sňatková migrace ve farnosti Jilemnice od konce 18. do počátku 20. století*, Ústav historických věd FF UPCE, Pardubice 2022.

Diplomová práce A. Zářecké s názvem *Sňatečnost a sňatková migrace ve farnosti Jilemnice od konce 18. do počátku 20. století* je historickodemografickou studií, která se zaměřuje na výzkum nupciality v dlouhém časovém období, v němž docházelo k výrazným hospodářským, demografickým a sociálním změnám. Autorka svůj výzkum postavila na zpracování církevních matrik FÚ Jilemnice, zvolenou metodou se stala anonymní excerpce dat.

Kromě úvodu a závěru je práce rozdělena do devíti kapitol, po seznámení s prameny, literaturou a stručnými dějinami sledované lokality se autorka zaměřila na manželské právo a přechodové rituály. Nutno říci, že již tyto „úvodní“ pasáže tvoří více než polovinu práce. Samotný výzkum poté navazuje ve dvou kapitolách – *Sňatečnost a Migrace obyvatel*. V rámci sňatečnosti se autorka zaměřila na počet sňatků, sňatkový věk a věkové rozdíly, rodinný stav, sociální původ snoubenců a sezónní rozložení sňatků. Obsahem poslední kapitoly je sňatková migrace. Po formální stránce bylo zadání diplomové práce splněno, v textu se však objevuje řada problémů, které do jisté míry snižují kvalitu samotného – velmi časově náročného – výzkumu.

Jak již bylo uvedeno, A. Zářecká se zaměřila především na teoretické pasáže, které jsou místy až zhutnělé a některé části považuji za zcela zbytečné. Celý tento text budí dojem, že autorka hledá mantinely tématu. Příkladem budiž kapitola věnující se manželskému zákonu v Uhrách. Pro potřeby výzkumu sňatečnosti ve farnosti Jilemnice nepřináší tato pasáž žádné relevantní informace. Stejně jako manželství u prvobytně pospolné společnosti. I následující text však není zcela bezproblémový. V části, která se věnuje počtu obyvatel sledované farnosti jsou v Tabulce 1 chybně uvedeny počty u lokalit Jilemnice a Víchová (počty pak nesedí ani s Tabulkou 3). Není také jasné, z jakého důvodu nebyly brány v potaz uvedené osady, resp. zda jsou jejich obyvatelé přiřčeni ke vsím.

Samotný výzkum sňatečnosti je pak historickodemografickou studií, v rámci které jsou standardním způsobem prezentována zjištěná data. Otázky, které si A. Zářecká vytyčila na začátku svého studia, jsou zpracovány a graficky prezentovány tak, jak je obvyklé v pracích tohoto typu. Nicméně i zde nalezneme úskalí. Autorka se mnohdy doslova prala s textem,

některé formulace by bez doprovodných tabulek nebyly k pochopení, některé pasáže jsou pak zavádějící (neúroda, která měla ovlivnit hladomor v Čechách, nebyla až v roce 1771, to už byla na území Čech tato demografická krize v „plném proudu“) či zcela nevhodně uvedené (*...aby se lidé z této vrstvy dále nerozmnožovali a nepřinášeli společnosti další výdaje...*). Nutno říci, že neobratné formulace nalezneme v celé kvalifikační práci.

V případě tabulek bych sjednotila formátování, zaokrouhlovala na jedno desetinné číslo (aby nebyl údaj přes dva řádky) a upravila jejich umístění tak, aby nepřesahovaly přes dvě stánky. Výrazným způsobem by to usnadnilo čtení a vyhodnocení dat. Zároveň by bylo dobré prezentovaný výzkum více srovnávat s již publikovanými výstupy.

Autorka provedla rozsáhlý výzkum sňatečnosti, který se zařadí mezi případové studie, jež jsou důležité pro historickodemografický výzkum na území Čech a umožňují další srovnání. Samotný sběr dat a následné vyhodnocení je velmi časově náročné, což si uvědomí každý badatel, který se touto problematikou alespoň okrajově zabývá. Bohužel struktura práce, jazyková úroveň textu a interpretace do jisté míry pokulhávají. Jako celek pak působí práce nevyváženě.

Aneta Zářecká prokázala schopnost práce s rozsáhlým archivním materiálem a odbornou literaturou. V rámci diplomové práce splnila požadavky kladené na kvalifikační práce tohoto typu a **doporučuji ji k obhajobě**. Vzhledem k výše uvedeným připomínkám navrhuji hodnocení **velmi dobře mínus (D)**.

V Přelouči, dne 11. ledna 2023

Mgr. Šárka Nekvapil Jirásková, Ph.D.